

**PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG KHÁCH SẠN KIỂU CỔ
VÀ KHÁCH SẠN NGHỆ THUẬT: TRƯỜNG HỢP
DES ARTS SAIGON VÀ POTIQUE NHA TRANG**

ĐOÀN THỊ MỸ HẠNH*
HÀ THỊ THÙY DƯƠNG**

Qua lược khảo tài liệu thứ cấp và tìm hiểu khách sạn Potique ở thành phố Nha Trang và khách sạn Des Arts Saigon ở TPHCM, chúng tôi nhận thấy tính độc đáo của khách sạn kiểu cổ và khách sạn nghệ thuật, đồng thời, hướng chuyển đổi từ mô hình truyền thống sang mô hình kiểu cổ/nghệ thuật vừa đáp ứng được xu hướng thị trường du lịch ngày càng cá nhân hóa vừa đáp ứng yêu cầu phát triển khách sạn bền vững.

Từ khóa: khách sạn kiểu cổ, khách sạn nghệ thuật, phát triển bền vững

Nhận bài ngày: 16/4/2024; đưa vào biên tập: 18/4/2024; phản biện: 26/4/2024; duyệt đăng: 06/5/2024

1. GIỚI THIỆU

Trải qua hơn nửa thế kỷ hình thành và phát triển, ngày nay lý thuyết “Phát triển bền vững” đã được thực hành với tất cả các ngành kinh tế trên toàn cầu kể cả ngành du lịch. Suốt nhiều thập niên liên tiếp cho đến năm 2019 - năm trước khi đại dịch COVID-19 xảy ra - tốc độ tăng trưởng trung bình hằng năm là 4%. Sau khủng hoảng do đại dịch, ngành du lịch đã dần phục

hồi, số lượt khách quốc tế trên toàn cầu năm 2023 đạt mức 1,286 tỷ lượt tức đạt được 88% mức của năm 2019 (UNWTO, 2024a).

Kết quả khảo sát Chỉ số niềm tin du lịch mới nhất của UNWTO, với 67% chuyên gia du lịch cho thấy triển vọng năm 2024 sẽ tốt hơn nhiều so với năm 2023 (UNWTO, 2024b). Trong điều kiện phát triển bình thường, ngành du lịch sẽ tiếp tục tăng trưởng và tất nhiên sẽ phải đối mặt với những thách thức phát triển bền vững như cạn kiệt tài nguyên thiên nhiên, biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường, tệ nạn xã hội...

* Trường Đại học Văn Lang Thành phố Hồ Chí Minh.

** Trường Đại học Mở Thành phố Hồ Chí Minh.

Do sản phẩm du lịch thường tích hợp sản phẩm của nhiều ngành khác nhau như vận chuyển, dịch vụ lưu trú, sản xuất thực phẩm, giải trí... nên có nhiều doanh nghiệp thuộc nhiều ngành cùng tham gia cung cấp trong đó có ngành khách sạn. Nghiên cứu này chỉ đề cập đến việc thực hành phát triển bền vững trong lĩnh vực kinh doanh khách sạn, tập trung phân tích với khách sạn kiểu cổ (boutique hotel) Potique ở Nha Trang và khách sạn nghệ thuật (art hotel) Des Arts Saigon ở TPHCM là hai trong những mô hình mới của ngành khách sạn hiện đại. Mục tiêu của nghiên cứu là chứng minh sự đổi mới từ mô hình khách sạn “truyền thống” sang mô hình khách sạn kiểu cổ hay nghệ thuật vừa tạo được lợi thế cạnh tranh vừa tạo điều kiện thực hành bền vững nhờ vào tính độc đáo của khách sạn.

Khách sạn kiểu cổ đầu tiên xuất hiện trên thế giới là Blakes ở London, vào năm 1978, theo sáng kiến của nữ diễn viên Anouska Hampel (Enz, 2009). Sau đó vào năm 1984, khách sạn Morgans khai trương ở Manhattan, thành phố New York là khách sạn kiểu cổ thứ hai trên thế giới và là đầu tiên ở Hoa Kỳ (Stodghill, 2007). Tiếp theo là một loạt các khách sạn kiểu cổ khác lần lượt khai trương ở Hoa Kỳ. Khái niệm khách sạn nghệ thuật chỉ mới hình thành vào đầu những năm 1990 với Hotel du Cap-Eden-Roc ở Pháp mặc dù các khách sạn dùng tranh nghệ thuật để trang trí từ rất sớm. Khách sạn nghệ thuật sang trọng này

có bộ sưu tập nghệ thuật độc quyền gồm các tác phẩm của Salvador Dali, Pablo Picasso và Heri Matisse. Đến nay dòng khách sạn nghệ thuật đang phát triển rộng khắp trở thành xu hướng đổi mới hoạt động khách sạn đáp ứng nhu cầu luôn thay đổi của khách du lịch. Nhờ vào tính độc đáo của không gian nghệ thuật trong khách sạn và các hoạt động liên quan đến nghệ thuật, các khách sạn nghệ thuật tạo được lợi thế cạnh tranh.

2. PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG TỪ TÍNH ĐỘC ĐÁO CỦA KHÁCH SẠN KIỂU CỔ VÀ NGHỆ THUẬT

2.1. Khách sạn kiểu cổ và phát triển bền vững

Khosravi-Haftkhani, Malek và Ekiz (2014) đã lược khảo các nghiên cứu về đặc tính của khách sạn kiểu cổ được công bố trong khoảng thời gian từ 1997 đến 2012 cho thấy phần lớn các nhà nghiên cứu đồng thuận rằng khách sạn kiểu cổ có 6 đặc tính là: (1) vị trí của khách sạn đầy cảm hứng, (2) cơ sở vật chất công nghệ cao, (3) không gian ở ấm cúng, (4) dịch vụ cá nhân và cá nhân hóa, (5) quy mô nhỏ, thiết kế kiến trúc và nội thất có tính thẩm mỹ, độc đáo, (6) nhân viên thân thiện và môi trường giản dị.

Theo D.L. Jones và cộng sự (2013) thì khách sạn kiểu cổ thường là những khách sạn nhỏ cung cấp dịch vụ cao cấp. Các khách sạn kiểu cổ theo xu hướng phong cách, thời thượng, “ấm cúng” và mang lại trải nghiệm khách sạn thân mật. Các khách sạn kiểu cổ thường cung cấp những trải nghiệm

văn hóa hoặc lịch sử chân thực và các dịch vụ thú vị cho khách.

Nhờ có quy mô nhỏ và cung cấp dịch vụ cao cấp có tính khác biệt cao nên khách sạn kiểu cổ tạo được lòng trung thành của khách du lịch (Kosar, 2014). Thiết kế khách sạn theo phong cách kiểu cổ nhằm tạo ra trải nghiệm thân mật cho khách du lịch nên quy mô nhỏ và thường phản ánh văn hóa địa phương hoặc một chủ đề cụ thể. Từ tác phẩm nghệ thuật độc đáo đến đồ nội thất đều được đặt làm riêng, được tuyển chọn cẩn thận để tạo ra trải nghiệm đáng nhớ và có một không hai. Tính độc đáo thường xuyên được nói đến trong đặc điểm của khách sạn kiểu cổ bao gồm các tính năng độc đáo có ý thức về thiết kế với ý nghĩa lịch sử hoặc văn hóa và chuyên về phong cách độc đáo (Liu, 2021).

Như vậy tính độc đáo của khách sạn kiểu cổ là quy mô nhỏ, thiết kế kiến trúc và nội thất phản ánh văn hóa địa phương nên khách sạn kiểu cổ có điều kiện thuận lợi để thực hành phát triển bền vững. Với quy mô nhỏ khách sạn kiểu cổ có thể giúp hỗ trợ cộng đồng địa phương và giảm lượng khí thải carbon bằng cách tìm nguồn cung ứng thực phẩm tại chỗ. Việc làm này vừa thúc đẩy ngành nông nghiệp địa phương phát triển bền vững vừa nâng cao trải nghiệm ăn uống của khách du lịch, nhất là với những người đang tìm kiếm ẩm thực đích thực và tốt cho sức khỏe trong thời gian lưu trú tại điểm đến. Ngoài ra khách sạn kiểu cổ còn có thể dễ dàng hợp tác với các tổ

chức địa phương, tham gia vào các dự án vệ sinh môi trường hoặc quyên góp cho các chương trình bảo tồn văn hóa địa phương. Ví dụ, hầu hết 14 khách sạn và khu nghỉ dưỡng kiểu cổ dẫn đầu trong bảng xếp hạng phát triển bền vững năm 2021 cùng đạt 9,5/10 điểm đánh giá xanh của ETIC hotels - một nền tảng đặt phòng khách sạn với danh mục hơn 100.000 khách sạn trên toàn cầu - đều đã thực hành phát triển bền vững như tiết kiệm năng lượng, sử dụng năng lượng mặt trời, năng lượng tái tạo; trang bị hệ thống xử lý rác thải, nước thải, hệ thống lọc nước uống đóng chai thủy tinh; sử dụng thực phẩm hữu cơ hoặc sản xuất, đánh bắt theo phương pháp truyền thống; sử dụng vật liệu xây dựng, đồ nội thất thân thiện với môi trường được sản xuất từ nguyên liệu tại địa phương; sử dụng nhân công là cư dân địa phương... Đặc biệt là các khu nghỉ dưỡng kiểu cổ còn tài trợ cho các dự án về môi trường như Zuri Zanzibar ở Kendwa, Tanzania đã tài trợ cho dự án xử lý rác thải "Giữ Kendwa sạch" để công ty quản lý rác thải Zanrec - đơn vị vận hành dự án - tạo môi trường lành mạnh hơn cho cộng đồng. Còn Song Saa Private Island ở Sihanoukville, Cambodia thì thành lập Quỹ Song Saa tài trợ cho các dự án hỗ trợ nghề cá cộng đồng, phát triển vườn ươm san hô và chương trình bảo tồn biển nhiệt đới. Khác với Song Saa, Amankila ở Bali, Indonesia không lập quỹ riêng mà tham gia chương trình "Waste to Wonder" của

ROLE Foundation, chương trình giới thiệu các dịch vụ quản lý chất thải và lập kế hoạch phát triển cơ sở hạ tầng ở cấp cộng đồng, Six Senses ở Chengdu, Sichuan, China hợp tác với Panda Mountain - một tổ chức bảo tồn và phát triển cộng đồng nhằm khôi phục môi trường sống của gấu trúc. Riêng Pikaia Lodge ở Galapagos, Ecuador thì hợp tác với Công viên Quốc gia để quản lý số lượng khách du lịch đến hàng năm và giới hạn các khu vực mà khách du lịch có thể viếng thăm (Johnson, 2021).

Ở Việt Nam những năm gần đây nhiều khách sạn, khu nghỉ dưỡng kiểu cổ đã được xây dựng và đi vào hoạt động. Một vài khách sạn/khu nghỉ dưỡng kiểu cổ đã nhanh chóng nổi tiếng từ việc thực hành phát triển bền vững như Mia Saigon Luxury Boutique là khách sạn kiểu cổ đầu tiên tại Việt Nam đạt được chứng chỉ LEED - tiêu chuẩn quốc tế tiên phong về xây dựng các công trình tiết kiệm năng lượng và bảo vệ môi trường sống của con người. Khách sạn Potique ở Nha Trang là khách sạn kiểu cổ đạt chuẩn 5 sao đã nhận được giải thưởng cuộc thi “KOHLER Bold Design Awards 2021” là “Công trình và dự án có thiết kế kiến trúc xuất sắc nhất” tại hạng mục Du lịch - Khách sạn - Đô thị. Mở cửa vào năm 2020, Potique đã thực hành phát triển bền vững với công tác tiết kiệm năng lượng để bảo tồn năng lượng; dùng ly tách, bộ đồ ăn tái sử dụng để bảo tồn nước; không dùng ống hút và dụng cụ khuấy cà phê

bằng nhựa, chỉ dọn phòng và thay khăn tắm theo yêu cầu; thực hành đa dạng sinh học và hệ sinh thái với thiết kế tường cây (expedia.com). Ngoài ra Potique cũng đã tổ chức những hoạt động không thường xuyên như nhặt rác tại bãi biển; tắt, giảm đèn và hệ thống điều hòa tại một số khu vực (sảnh lễ tân, các nhà hàng và quầy bar, khu văn phòng...) để hưởng ứng “Giờ Trái đất”; khuyến khích khách đang lưu trú cùng tham gia tắt đèn trong phòng và thưởng thức mocktail miễn phí tại Potique Café với ánh sáng của nến (Khuê Việt Trường, 2023). Đặc biệt, khách sạn Potique có hệ thống lọc nước uống đạt tiêu chuẩn và đóng chai thủy tinh có thể tái sử dụng tại chỗ, loại bỏ việc nhập nước uống và hàng triệu chai nhựa mỗi năm. Những hoạt động thực hành bền vững này được khách du lịch ghi nhận và thể hiện qua điểm đánh giá. Trên tripadvisor.com toàn bộ 523 khách lưu trú đều đánh giá ở mức điểm tối đa, quy đổi sang thang điểm 10 là 10 điểm. Trang agoda.com có số đánh giá nhiều nhất là 1.157 với điểm trung bình là 9,3 tương ứng hạng xuất sắc dù chưa đạt điểm tối đa.

Bảng 1. Đánh giá khách sạn Potique của khách lưu trú

TT	Tên trang đặt phòng	Số lượt đánh giá	Điểm trung bình
1	agoda.com	1.157	9,3
2	tripadvisor.com	523	10,0
3	booking.com	88	9,2
4	expedia.com	33	9,2

Nguồn: agoda.com, tripadvisor.com, booking.com, expedia.com

2.2. Khách sạn nghệ thuật và phát triển bền vững

Khách sạn nghệ thuật thuộc dòng khách sạn kiểu cổ nhưng thiên về nghệ thuật, được thiết kế như một bảo tàng nghệ thuật. Ở các khách sạn nghệ thuật không chỉ trưng bày các bộ sưu tập tranh quý mà còn trưng bày tranh của các nghệ sĩ địa phương. Sự kiện tranh nghệ thuật và các hoạt động để khách lưu trú được thưởng lãm, gặp gỡ những người cùng sở thích về tranh thường được tổ chức thể hiện tính độc đáo của khách sạn nghệ thuật. Theo Rathi (2024) thì khách sạn nghệ thuật thường trưng bày các tác phẩm nghệ thuật, tác phẩm sắp đặt và triển lãm nguyên bản. Thiết kế của khách sạn nghệ thuật lấy cảm hứng từ nghệ thuật đương đại, với mỗi phòng hoặc không gian như một bức tranh nhằm kích thích các giác quan và nuôi dưỡng bầu không khí sáng tạo, đầy cảm hứng cho khách du lịch. Khách sạn nghệ thuật hiện diện ở nhiều quốc gia khác nhau trên thế giới và thường được thành lập do niềm đam mê nghệ thuật của chủ sở hữu và mong muốn giúp nhiều người được tiếp cận nghệ thuật. Vị trí của các khách sạn nghệ thuật thường ở những nơi đầy cảm hứng, mang đến cho khách du lịch cơ hội trải nghiệm các tác phẩm nghệ thuật, sự kiện văn hóa, nghệ thuật sắp đặt ở từng địa điểm cụ thể và cả cơ hội mua các tác phẩm nghệ thuật. Dịch vụ và tiện nghi của khách sạn nghệ thuật được cung cấp trong một môi trường

tràn ngập tác phẩm nghệ thuật quyền rũ và kiến trúc tuyệt đẹp.

Khách sạn nghệ thuật thu hút khách du lịch thích du lịch trải nghiệm. Nghệ thuật là một cách hữu hiệu để tạo ra những kỷ ức có sức ảnh hưởng, nên nghệ thuật hóa không gian khách sạn đã trở thành xu hướng đang nổi trong du lịch (Archive, 2019). Sự khác biệt của khách sạn nghệ thuật tạo ra nhiều triển vọng kinh doanh cho cả chủ khách sạn và nghệ sĩ. Nghệ thuật trở thành yếu tố then chốt để đạt được lợi thế cạnh tranh bền vững vì có khả năng bổ sung thêm tính cách và tạo ra bầu không khí chào đón trong không gian vật chất (Wang *et al.*, 2018) đồng thời tạo cơ hội cho các nghệ sĩ sáng tạo trưng bày các tác phẩm nghệ thuật và bộ sưu tập của họ trong khuôn viên khách sạn (Addis *et al.*, 2024).

Các khách sạn nghệ thuật đã giúp các tác phẩm nghệ thuật uy tín không còn bị giới hạn trong không gian bảo tàng và phòng trưng bày. Trong những năm gần đây, những khách sạn nghệ thuật đã triển khai các chương trình nghệ thuật đầy tham vọng để biến chúng thành những điểm đến văn hóa đích thực (Jelski, 2018). Nghệ thuật hiện được tìm thấy ở nhiều khu vực khác nhau của các khách sạn nghệ thuật, cho phép nó kết nối với môi trường sống của mọi người và cung cấp cho khách du lịch, khách mời và những người đam mê nghệ thuật một loạt tác phẩm nghệ thuật và thiết kế ấn tượng (Khosravi-Haftkhani *et al.*,

2014). Sự tích hợp giữa nghệ thuật, thiết kế, kiến trúc và ẩm thực ngày càng trở nên quan trọng trong việc tạo ra trải nghiệm sang trọng và ý nghĩa nhằm thu hút khách hàng. Cách tiếp cận này nhằm mục đích làm cho khách hàng cảm thấy thoải mái đồng thời mang đến cho họ trải nghiệm độc đáo và đầy cảm hứng.

Yếu tố thẩm mỹ được đưa vào các khách sạn nghệ thuật thông qua các bộ sưu tập nghệ thuật, bằng cách thu hút khách thưởng thức tác phẩm nghệ thuật, dẫn đến một hình thức sưu tập mới, thường là vĩnh viễn và do đó không phải chịu chi phí vận chuyển các bộ sưu tập mà các bảo tàng phải trả, làm giảm khí thải CO₂ và giới thiệu yếu tố bền vững trong du lịch văn hóa (Wang, Tang và Cheng 2018). Việc liên tục có khách mới đến khách sạn và khách hàng trung thành đổi mới tư duy nghệ thuật của họ mang lại sự gắn kết mới trong mối quan hệ với tác phẩm nghệ thuật, nâng cao giá trị bộ sưu tập do mang lại cái nhìn mới mẻ cho khách sạn nghệ thuật và tạo ra cơ chế bền vững cho bộ sưu tập, từ đó mở rộng sang du lịch văn hóa và trở thành giải pháp lâu dài nhằm cải thiện khả năng sống ở cấp địa phương và tính bền vững kinh tế ở cấp địa phương (Addis *et al.*, 2024; Suriñach & Wöber, 2017). Một khách sạn nghệ thuật có thể biến một điểm đến thành một điểm đến văn hóa, tạo ra một môi trường thẩm mỹ hấp dẫn, nâng cao đời sống văn hóa của thành phố và cảnh quan đô thị, hỗ trợ

thương hiệu công ty và cộng đồng địa phương. Ngoài ra, các khách sạn nghệ thuật có thể góp phần đổi mới đô thị bằng cách bảo tồn các tòa nhà lịch sử và thúc đẩy nền nông nghiệp trong vùng bằng cách sử dụng thực phẩm và các nguyên liệu địa phương. Một khách sạn nghệ thuật có thể hoạt động như một bảo tàng nghệ thuật, giúp nhiều người có thể tiếp cận nghệ thuật hơn và mang lại trải nghiệm sống độc đáo.

Des Arts Saigon là khách sạn nghệ thuật tại TPHCM, thuộc tập đoàn Accor, được thiết kế như một viện bảo tàng nghệ thuật bởi cách bài trí, tiện nghi, vật dụng đậm tính nghệ thuật và tinh xảo. Năm 2015 khách sạn đi vào hoạt động, và từng nhận được nhiều danh hiệu, giải thưởng, trong đó có giải thưởng “Khách sạn Phong cách nhất” (Best of the Best) của Robb Report Việt Nam (hoteldesartssaigon.com).

Bảng 2. Đánh giá khách sạn Des Arts Saigon của khách lưu trú

TT	Tên trang đặt phòng	Số lượt đánh giá	Điểm trung bình
1	tripadvisor.com	2.278	9,0
2	agoda.com	1.804	9,1
3	booking.com	808	9,1
4	expedia.com	539	9,4

Nguồn: [agoda.com](https://www.agoda.com), [tripadvisor.com](https://www.tripadvisor.com), [booking.com](https://www.booking.com), [expedia.com](https://www.expedia.com).

Theo số lượt đánh giá của khách du lịch trên 4 website (Bảng 2) thì [tripadvisor.com](https://www.tripadvisor.com) có số lượt nhiều nhất với 2.278 lượt đánh giá, nhưng điểm trung bình thấp nhất, đạt mức 9,0. Trong khi đó số lượt đánh giá của

expedia.com ít nhất, chỉ 539 lượt nhưng điểm trung bình cao nhất, đạt 9,4 điểm.

Khách sạn Des Arts Saigon có nhiều hoạt động phát triển bền vững đa dạng theo mô hình kinh doanh bền vững lấy con người và thiên nhiên làm trọng tâm của chiến lược bền vững (xem Bảng 3). Trong đó hoạt động nổi bật là tiến hành chuyển đổi chuỗi cung ứng, tìm nguồn cung ứng thực phẩm một cách có trách nhiệm hơn để bảo tồn đa dạng sinh học và giảm tác động đến môi trường, thúc đẩy các biện pháp thực hành công bằng cho nhà sản xuất và nông dân địa phương cũng như các điều kiện tôn trọng đối với động vật. Song song đó khách sạn cũng đang tăng cường các hành động nhằm giảm lãng phí thực phẩm trong nhà bếp và cung cấp cho khách các sản phẩm ngày càng hữu cơ, địa phương và theo mùa. Khách sạn cũng tạo cơ hội cho các nghệ sĩ địa phương triển lãm các tác phẩm của

họ. Nguồn tài chính cho hoạt động bền vững của khách sạn được trích từ lợi nhuận với mức ít nhất là 10%.

Bảng 3 trình bày các hoạt động thực hành phát triển bền vững của Des Arts Saigon và Potique. Des Arts Saigon thực hành bền vững với nhiều hoạt động hơn Potique, từ tiết kiệm năng lượng, hạn chế rác thải, đa dạng sinh học và hoạt động liên quan đến cộng đồng và điểm đến. Mặc dù ít hoạt động thực hành bền vững hơn Des Arts Saigon, Potique có những thực hành khác biệt như có hệ thống lọc nước đóng chai thủy tinh, tái sử dụng tại chỗ và thiết kế khách sạn có những vách ngăn là cây xanh. Trong khi đó Des Arts Saigon có những thực hành khác biệt liên quan đến cộng đồng và điểm đến, đó là giáo dục về văn hóa và hệ sinh thái địa phương và triển lãm của nghệ sĩ địa phương thể hiện tính độc đáo của khách sạn nghệ thuật.

Bảng 3. Thực hành phát triển bền vững của Des Arts Saigon và Potique

TT	Thực hành bền vững	Des Arts Saigon	Potique
1	Tiết kiệm năng lượng		
	Công tắc tiết kiệm năng lượng	√	√
	Đèn LED (ít nhất 80%)	√	
	Cửa sổ lắp kính kép	√	
2	Hạn chế rác thải		
	Không dùng ống hút, chai nước, chai nước giải khát bằng nhựa	√	√
	Ly tách, bộ đồ ăn tái sử dụng	√	√
	Dụng cụ đựng đồ vệ sinh cá nhân cỡ lớn	√	
	Chính sách tái chế toàn diện	√	
	Có ống hút, dụng cụ khuấy cà phê phân hủy sinh học	√	
	Có hệ thống lọc nước đóng chai thủy tinh, tái sử dụng tại chỗ		√
3	Bảo tồn nước		

	Chỉ dọn phòng, thay khăn trải giường, khăn tắm theo yêu cầu	√	√
	Vòi sen tiết kiệm nước	√	
4	Đa dạng sinh học và hệ sinh thái		
	Đồ dùng nhà tắm thân thiện với môi trường	√	
	Thực phẩm hữu cơ (ít nhất 80%)	√	
	Có sản phẩm làm sạch thân thiện với môi trường	√	
5	Cộng đồng và điểm đến	√	
	Tour và hoạt động do doanh nghiệp địa phương sở hữu	√	
	Thực phẩm có nguồn gốc địa phương (ít nhất 80%)	√	
	Tái đầu tư ít nhất 10% lợi nhuận cho cộng đồng và hoạt động bền vững	√	
	Giáo dục về văn hóa và hệ sinh thái địa phương	√	
	Triển lãm của nghệ sĩ địa phương	√	
	Tường cây		√

Nguồn: booking.com

3. KẾT LUẬN

Trước xu thế thay đổi của thị trường du lịch và cạnh tranh ngày càng gay gắt trên thị trường, ngành khách sạn đã phải tìm cách đổi mới để thích ứng với những thay đổi đó. Việc chuyển đổi từ khách sạn truyền thống sang khách sạn kiểu cổ và khách sạn nghệ thuật là một hướng đổi mới đáp ứng được xu thế ngày càng cá nhân hóa trên thị trường du lịch. Qua khảo cứu tài liệu cho thấy khách sạn kiểu cổ và nghệ thuật là hướng đổi mới phù hợp với định hướng phát triển bền vững nhờ tính độc đáo của từng mô hình khách sạn này. Tính độc đáo thể hiện ở thiết kế và hoạt động của khách sạn

ưu tiên sử dụng sản phẩm địa phương và các hoạt động cho cộng đồng góp phần phát triển bền vững kinh tế địa phương. Kiểm chứng với khách sạn kiểu cổ Potique tại thành phố Nha Trang tỉnh Khánh Hòa và khách sạn nghệ thuật Des Arts Saigon ở TPHCM cho thấy hai khách sạn này đã tiên phong trong thực hành phát triển bền vững như tiết kiệm năng lượng, kiểm soát rác thải, sử dụng sản phẩm hữu cơ và nhân công tại chỗ, góp phần bảo tồn tài nguyên thiên nhiên, nâng cao năng lực của cộng đồng... và cả hai khách sạn đều được khách lưu trú đánh giá cao, từ 9,0 trở lên trên 4 website đặt phòng trực tuyến. □

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN

1. Addis, G., Nasino, S., Massi, M. & Camilleri, M.A. 2024. "The Artification of Hospitality: Art Hotels as the New Frontier of Sustainable Cultural Tourism, Tourism Planning and Destination Marketing", Second Edition, 175-195, Emerald Publishing Limited, Leeds, United Kingdom, <https://doi.org/10.1108/978-1-80455-888-120241009>.

2. Archive A. 2019. "Are Hotels the New Art Museum". <https://www.artworkarchive.com/blog/are-hotels-the-new-art-museum>, Accessed: 14/3/2024.
- 3.ENZ, C.A. 2009. *Hospitality Strategic Management: Concepts and Cases*. John Wiley and Sons, p. 131.
4. <https://group.accor.com/en/group/who-we-are/about-us>, Accessed: 06/4/2024.
5. <https://www.agoda.com/hotel-des-arts-saigon-mgallery-collection/hotel/ho-chi-minh-city-vn.html?cid=1844104&ds=L5HePHMak8CHhnae>, Accessed: 06/4/2024.
6. <https://www.agoda.com/potique-hotel/hotel/nha-trang-vn.html?cid=1844104&ds=aql2mvS9EIzItEDg>, Accessed: 6/4/2024.
7. <https://www.booking.com/hotel/vn/des-arts-saigon-mgallery-collection.vi.html>, Accessed: 11/4/2024.
8. <https://www.booking.com/hotel/vn/potique.vi.html#tab-main>, Accessed: 6/4/2024.
9. <https://www.expedia.com.vn/Ho-Chi-Minh-City-Khach-San-Hotel-Des-Arts-Saigon-MGallery-Collection.h11463205.Thong-tin-khach-san>, Accessed: 11/4/2024.
10. <https://www.expedia.com.vn/Nha-Trang-Khach-San-Potique-Hotel.h57101973.Thong-tin-khach-san?recommendations-overlay=recommendations-overlay>, Accessed: 6/4/2024.
11. <https://www.hoteldesartssaigon.com/vi/>, Accessed: 6/4/2024.
12. https://www.tripadvisor.com.vn/Hotel_Review-g293925-d8142973-Reviews-Hotel_des_Arts_Saigon_MGallery-Ho_Chi_Minh_City.html, Accessed: 11/4/2024.
13. https://www.tripadvisor.com/Hotel_Review-g293928-d21397079-Reviews-Potique_Hotel-Nha_Trang_Khanh_Hoa_Province.html#REVIEWS, Accessed: 6/4/2024.
14. Jelski, C. 2018. "Hotels Emphasize Visual Arts to Position Brands as Cultural Centers". <https://www.travelweekly.com/Travel-News/Hotel-News/Hotels-emphasize-visual-arts-to-position-brands-as-cultural-centers>, Accessed May 2022.
15. Johnson C. 2021. "The 14 Best Sustainable Boutique Hotels in the World". A Sustainability Ranking in Partnership with ETIC Hotels, <https://niod.com/the-14-best-sustainable-boutique-hotels-in-the-world/>, Accessed: 11/4/2024.
16. Jones D.L. , Day J. & Quadri-Felitti D. 2013. "Emerging Definitions of Boutique and Lifestyle Hotels: A Delphi Study". *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 30:7, pp. 715-731, DOI: 10.1080/10548408.2013.827549, Accessed: 14/3/2024.
17. Khosravi-Haftkhani S., Malek A., Ekiz E. 2014. "Why Tourists are Attracted to Boutique Hotels: Case of Penang Island, Malaysia". *Journal of Hospitality & Tourism*, Vol. 12, No. 1.
18. Khuê Việt Trường. 2023. "Khách sạn Potique Nha Trang với nhiều hoạt động bảo vệ môi trường". *Tạp chí PetroTimes, chuyên san Du lịch và Năng lượng xanh*. <https://dulich.petrotimes.vn/khach-san-potique-nha-trang-voi-nhieu-hoat-dong-bao-ve-moi-truong-681357.html>, truy cập ngày 06/4/2024.
19. Kosar L. 2014. "Lifestyle Hotels - New Paradigm of Modern Hotel Industry". *Turističko Poslovanje*, pp. 39-50.
20. Liu N. 2021. "Using the Heritage as a Venue for the Boutique Hotel". *Academic Journal of Business & Management*, Vol. 3, Issue 11, pp. 28-30, ISSN 2616-5902.

21. Rathi Ar. K. 2024. "15 Types of Hotel Design: From Boutique to Eco-Friendly". https://thearchitectsdiary.com/15-types-of-hotel-design-from-boutique-to-eco-friendly/#google_vignette, Accessed: 05/4/2024.
22. Stodghill, R. 2007. *A Hotelier Is Breaking the Mold Once Again*. The New York Times, Accessed: 24/2/2022.
23. Suriñach, J. and Wober, K. 2017. "Introduction to the Special Focus: Cultural tourism and Sustainable Urban Development". *Tourism Economics*, Vol. 23 No. 2, pp. 239-242.
24. UNWTO. 2024a. "International Tourism to Reach Pre-Pandemic Levels in 2024". <https://www.unwto.org/news/international-tourism-to-reach-pre-pandemic-levels-in-2024>, Accessed: 05/4/2024.
25. UNWTO. 2024b. "World Tourism Barometer". Vol 22, Issue1, Janvier 2024. <https://doi.org/10.18111/wtobarometereng>, Accessed: 05/4/2024.
26. Wang, T.C., Tang, T.W. and Cheng, J.-S. 2018, "Art-Oriented Model of Hotel Service Innovation". *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, Vol. 30 No. 1, pp. 160-177.